Raadsvoorstel

Voorstel tot deelnemen aan het centraal tellen bij de verkiezing van de Tweede Kamer in 2021

AAN DE RAAD

Samenvatting

In oktober 2018 heeft uw Raad ingestemd met het voorstel om deel te nemen aan het experiment centraal tellen bij de verkiezingen in 2019. Ook bij de verkiezing voor de 2e kamer in 2021 kan weer worden deelgenomen aan dit experiment. In het portefeuille-overleg in december 2020 is dit al aan de orde geweest en is afgesproken opnieuw een verzoek te doen aan BZK om deel te kunnen nemen. De aanmelding is gedaan, nu is het nodig dat de Raad deze keus bekrachtigt. Het ministerie van BZK heeft inmiddels, zonder nu al zekerheid te kunnen geven over daadwerkelijke deelname door de gemeente Aalten, laten weten dat de gemeenteraad moet instemmen met die keuze. Hierbij wordt om instemming gevraagd.

Sinds 2013 experimenteert de overheid met centrale stemopneming (CSO) bij verkiezingen. Doel van het experiment is het tel proces betrouwbaarder, transparanter en daarmee beter controleerbaar te maken. Het kabinet wil doorgaan met de experimenten en bereidt een wetsvoorstel voor waarmee centraal tellen wordt opgenomen in de Kieswet.
Aalten heeft zich opnieuw aangemeld om deel te nemen aan het experiment voor de verkiezingen van de 2e kamer op 17-03-2021. Gemeenten die zich aanmelden voor het experiment centraal tellen vervaardigen op de dag van verkiezingen alleen op lijstniveau een voorlopige telling/voorlopige uitslag. Tellen op het niveau van kandidaten vindt dan plaats op de volgende dag door een daarvoor in te stellen Gemeentelijkstembureau (GSB).

Tijdens de Corona-pandemie zijn er uiteraard wat extra uitdagingen, maar wij denken dat centraal tellen beter is dan tellen op de stembureaus ‘s avonds. Centrale ruimte die we zelf inrichten voor het tellen van de uitgebrachte stemmen die we dan Coronaproof kunnen inrichten. We hebben hiervoor de Aladnahal in Aalten gereserveerd. Bovendien gaan we voor het tellen van de stemmen de Craft Lean telmethode gebruiken. Een methode die systematisch en Coronaproof is.

Inleiding

Sinds 2013 experimenteert de overheid met centrale stemopneming bij verkiezingen. Doel van het experiment is het telproces betrouwbaarder, transparanter en daarmee beter controleerbaar te maken. Het kabinet wil doorgaan met de experimenten en bereidt een wetsvoorstel voor waarmee centraal tellen wordt opgenomen in de Kieswet. Inmiddels is door de coronapandemie het centraal tellen enigszins onder druk komen te staan.
Toch denken wij dat centraal tellen een goed alternatief is vooral gezien de argumenten om centraal tellen in te voeren, argumenten die door ons onderschreven worden.
Ook tijdens corona denken wij dat het centraal tellen georganiseerd kan worden met in acht name van de R.I.V.M. maatregelen en we gaan gebruik maken van de Craft lean telmethode.

Gemeenten die zich aanmelden voor het experiment centraal tellen vervaardigen op de dag van verkiezingen alleen op lijstniveau een voorlopige uitslag. Tellen op het niveau van kandidaten vindt dan plaats op de volgende dag door een daarvoor in te stellen gemeentelijk stembureau.
De stemmen uitgebracht via het briefstembureau blijven buiten het centraal tellen (de CSO). De stemmen die zijn binnengekomen via de briefstembureaus worden daar geteld tot en met het

kandidaat niveau. De telling van het briefstembureau mag op de dag van de verkiezing 17-03-2021 om 7.30 uur beginnen. De uitslag van deze telling wordt later toegevoegd aan de uitslag van het centraal tellen.

Beschrijving beleidsterrein inclusief toepasselijke regelgeving

Met centraal tellen wordt afgeweken van onderdelen van de Kieswet op basis van de Tijdelijke experimentenwet stembiljetten en centrale stemopneming en het Tijdelijk experimentenbesluit stembiljetten en centrale stemopneming.
Enkele aanvullende regels en de modellen voor de processen-verbaal van de stembureaus en van het gemeentelijk stembureau staan in de Tijdelijke experimentenregeling centrale stemopneming.

Inhoudelijke toelichting op het voorstel

In de verkiezingshectiek blijkt het telproces een element te zijn dat zorgt voor (tel)fouten die van invloed kunnen zijn op de uitkomst van de stemming. Dat heeft hier en daar gevolgen die heel onplezierig zijn, zoals hertelling of een stembusuitslag die later niet blijkt te kloppen. Op dat soort fouten zit geen enkele gemeente te wachten. Centraal tellen heeft het voordeel dat dit gestructureerd en uniform kan worden georganiseerd zonder de tijdsdruk om snel een voorlopige uitslag bekend te moeten maken en met een frisse ploeg mensen die niet al een hele dag op een stembureau hebben gezeten.

Alternatieve beleidskeuzes

Geen

Financiële consequenties

Geen. Deze zijn verwerkt ten laste van de beschikbare budgetten door het Rijk.

Participatie en Communicatie

- Direct na college en raadsbesluit: mededeling aan ministerie van BZK;
- Uiterlijk de 7e dag voor de verkiezing de locatie en tijdstip centrale stemopneming bekendmaken;
- Tijdig leden GSB laten benoemen door burgemeester en wethouders.

Vervolgstappen inclusief tijdpad

In projectplan.

Bijlagen

Nvt.

Aalten, 2 februari 2021

Burgemeester en wethouders van de gemeente Aalten,

drs. A.J.M. Gildhuis
secretaris/algemeen directeur

mr. A.B. Stapelkamp
burgemeester